

Panium - Nomer Dua

Munculna jeung Gugurna Raja ti Kidul

Jeff Pippenger

2025-02-27

Urang ngeureunkeun artikel nu pamungkas ku nulis kieu, “Ayat 10–15 ngagambarkeun tilu perang proksi anu dilaksanakeun ku raja kalér, kakawasaan kapapaan, ti taun 1989 nepi ka hukum Minggu.” Tilu perang proksi ieu dimimitian ku idéntifikasi Amérika Sarikat dina ayat 40 minangka “karéta perang, kapal-kapal, jeung pasukan berkuda.”

Perang proksi saterusna, nu dilambangkeun ku ayat 11 sarta kacumponan sajarahna dina Patempuran Raphia dina taun 217 SM, lumangsung antara Ptolemy IV Philopator, raja kidul Mesir, jeung Antiochus Agung, anu ogé disebut Antiochus Magnus, ti Kakaisaran Seleukia. Antiochus geus nyumponan ayat 10 nalika anjeunna ngabales ka Mesir ku sabab karajaan kalérna éléh sarta kaleungitan milik-milikna, ku cara ngarebut deui sakabéh wewengkon géografis anu saméméhna geus direbut ku karajaan kidul tina karajaanna. Anjeunna ngalakukeun kitu, tapi eureun di wates Mesir, ku kituna nyumponan ayat 10 sarta ngalambangkeun taun 1989.

Tapi anak-anakna bakal kagugah, sarta bakal ngumpulkeun balaréa pasukan anu gedé: jeung salah saurang tangtu bakal datang, ngagelebug kawas caah, sarta nembus ngaliwatan: tuluy manéhna bakal balik deui, sarta kagugah deui, nepi ka bentengna. Daniel 11:10.

Perang proksi anu kadua nyaéta Patempuran Raphia. Raphia hartina tanah wates. Medan perang éta nandaan titik nalika Antiochus geus ngeureunkeun invasi saméméhna nu kasebut dina ayat 10. Tilu perang proksi éta dikawasa ku bebeneran, dina harti yén perang proksi anu kahiji saajar jeung perang proksi anu panungtung. Katilu perang éta—ayat 10, 11, tuluy perang anu katilu dina ayat 13–15—diperangkeun ku tokoh sajarah anu sarua dina panggenapan awalna. Antiochus Magnus aya dina unggal tina tilu patempuran éta, sacara nubuat ngabeungkeut éta sakabéhna kana hiji garis. Antiochus meunang dina patempuran kahiji jeung panungtung, tapi henteu dina anu tengah, nalika raja kidul unggul.

Saperti Raphia hartina tanah pasisian, kitu deui Ukraina. Perang proksi kadua, anu kahiji kalaksanakeun dina Patempuran Raphia, ayeuna keur kalaksanakeun dina perang Ukraina. Vladimir Putin téh raja kidul, turunan nubuatan ti raja kidul modern anu kahiji, nya eta Vladimir Lenin. Putin geus sababaraha kali ngaku yén tanggapan Rusia ka Ukraina dumasar kana hiji pasatujuan anu dipasalahkeun, yén waktu Jérman ngahiji deui, NATO moal ngalegaan deui ka wewengkon urut USSR. Panyurung Putin sarua jeung Ptolemy dina ayat 5–9 jeung Napoleon dina taun 1797. Katilu raja kidul éta ngabenerkeun lampahna ngalawan raja kalér dumasar kana hiji perjangjian anu dilanggar.

Numutkeun Yesaya 23, awéwé palacur ti Tirus, anu ngagambarkeun kakawasaan kapapaan, bakal dipopohokeun salila tujuh puluh taun, sakumaha dina mangsa hiji raja—hiji jangka waktu anu sababaraha kali geus dipintonkeun minangka waktos nalika karajaan kagenep dina nubuat Alkitab,

nyaéta sato galak ti bumi dina Wahyu 13 (Amérika Sarikat), maréntah.

Jeung bakal kajadian dina poe eta, Tirus bakal dipopohokeun salila tujuh puluh taun, nurutkeun poe-poe hiji raja; sanggeus genepna tujuh puluh taun, Tirus bakal nyanyi kawas hiji palacur. Candak kacapi, leumpang ngurilingan kota, eh palacur anu geus dipopohokeun; alunkeun wirahma anu merdu, nyanyikeun loba lagu, supaya maneh diinget deui. Jeung bakal kajadian sanggeus genepna tujuh puluh taun, yén PANGERAN bakal nganjang ka Tirus, sarta manehna bakal balik deui kana upahna, sarta bakal ngalakukeun palacuran jeung sakabeh karajaan-karajaan dunya di sakuliah beungeut bumi. Yesaya 23:15–17.

Mangsa simbolis tujuh puluh taun ngawengku ti 1798 nepi ka hukum Minggu, nya éta sajarah anu digambarkeun ku ayat 40. Henteu nepi ka ahirna tujuh puluh taun éta, atawa nalika deukeutna hukum Minggu, éta sundal mucunghul deui. Ku sabab éta, peperangan tina tilu patempuran dina ayat 10–15 dilaksanakeun ku hiji wakil tina kakawasaan kapapaan, sabab sacara nubuat manéhna dipopohokeun salila mangsa ieu.

Dina perang proksi anu kahiji jeung anu pamungkas, raja kalér unggul ngalawan raja kidul. Dina perang anu di tengah, raja kidul unggul ngalawan raja kalér. Perang Raphia téh mangrupa pangujudan sajarah anu mimiti tina ayat 11, sarta ayat éta jeung pangujudan sajarahna janten dua saksi anu kudu dihiijikeun jeung petikan-petikan sajajar ngeunaan tilu satengah poé nubuat pamaréntahan Roma kapausan. Ku kituna, dua petikan Kitab Suci dina Daniel 11, dibarengan ku pangujudan sajarahna, netelakeun ciri-ciri nubuat tina perang tanah wates dina ayat 11, anu mimiti kahontal dina Perang Raphia tuluy deui dina mangsa ahir taun 1798.

Ieu garis kasaksian netelakeun yén Vladimir Putin téh Vladimir panungtung tina raja kidul modéren. “Vladimir” mindeng dihartikeun ngandung harti “panguasa dunya,” nanging kecap mir ogé leres hartina “komunitas.” Ku kituna, Vladimir hartina “panguasa komunitas,” atawa “panguasa komunisme.” Putin ngajéntrékeun yén kalibetna di Ukraina dumasar kana hiji pasatujuan anu dilanggar, anu patali jeung kahariwangna ngeunaan panyusupan NATO anu ngaleuwihan wates-wates anu geus disaluyuan sanggeus ngahijina Jérman. Arah Putin sakitu gedéna museur ngalawan NATO jeung EU, sakumaha ogé ngalawan Zelenskyy jeung Ukraina. Panyusupan NATO jeung EU kana wewengkon anu, ceuk Putin, kuduna tetep bébas tina NATO téh sajajar jeung amarah Ptolemy nalika raja Seleukia nyingkirkeun putri Mesir nu jadi panganténna demi pamajikanana baheula. Pasatujuan anu dilanggar éta nunjuk ka hareup kana dilanggarnasna Perjangjian Tolentino dina taun 1797. Dina Daniel 11, nalika raja kidul ngéléhkeun raja kalér, éta ngalibetkeun hiji pasatujuan anu dilanggar.

Perjangjian anu dilanggar ieu patali jeung teu daékna Uni Éropa ngawatesan ékspansi NATO saluareun wates-watesna nalika Jérman dihiijikeun deui. Dina harti ieu, Putin, raja ti kidul, keur aya dina peperangan ngalawan raja ti kalér, anu diwakilan ku kakawasaan proksina. Sakumaha Nazi dina Perang Dunya Kadua téh mangrupa proksi pikeun Garéja Katolik, Nazi di Ukraina jadi lambang perang proksi anu kadua dina ayat 10–15. Tilu perang dunya jeung tilu perang proksi—jeung dina duanana garis, Nazi téh mangrupa wawakil proksi Garéja Katolik salila konflik di tengah.

Dina tilu panguhan sajarah aslina tina perang-perang proksi ieu, Antiochus Magnus aya dina unggal peperangan. Geus remen dipintonkeun kumaha étimologi tina “Antiochus” jeung perlambang anu pakait jeung karajaan Seleukid minangka raja ti kalér nandaan Antiochus minangka lambang antikristus—paus Roma. Tapi dina sajarah tilu perang proksi éta, palacuran Tirus dipopohokeun, ku kituna lambang “paus” anu diwakilan dina ngaran “Antiochus” ngawakilan kakawasaan proksina. Dina peperangan kahiji jeung panungtung, nya éta Amérika Sarikat anu sacara kabuka ngalaksanakeun pangersa Roma. Dina ayat 11, kakawasaan proksi téh nyaéta Nazisme Ukraina, tapi anu nyangga Zelenskyy dina perang téh baheula kénéh jeung ayeuna kénéh nyaéta kapal-kapal jeung kareta-kareta perang Amérika Sarikat. Dina lahiriah perang proksi anu kadua, Amérika Sarikat téh disumputkeun, sakumaha paus ogé disumputkeun salila tujuh puluh taun dina Yesaya 23. Amérika Sarikat disumputkeun dina sajarah éta sorangan, tempat anjeunna ngamekarkeun sakabéh sipat galak, sahingga sacara nubuat pantes yén, sakali perang proksi anu kadua geus lumangsung, Amérika Sarikat kasamaran ku kakawasaan proksi Nazisme di Ukraina, sanajan anjeunna tetep jadi kakuatan militér jeung ékonomi tina galak bumi anu nyangga Ukraina nepi ka karuksakanana.

Nalika raja ti kidul angkat ka Babul sarta nyekel raja ti kalér jadi tawanan, jeung kitu deui nalika Jéndral Berthier nyekel paus jadi tawanan, manéhna leumpang langsung asup ka Vatikan, anu ngandung pituduh yén perang Ukraina bakal réngsé ku kameunangan Putin dina hiji waktu nalika sagala lalawanan ti pihak Ukraina geus disingkirkeun. Karajaan anu direbut ku Ptolemy nya éta Babul, sarta karajaan anu direbut ku Napoleon nya éta Babul rohani. Ku kituna, karajaan Zelenskyy digambarkeun ku para bawahan anu méré pangrojong ka anjeunna. Ayeuna sanggeus Trump narik deui pangrojong tina kareta perang, pasukan numpak kuda, jeung kapal-kapal milik sato galak bumi, pangrojong pikeun Ukraina téh nyaéta Uni Éropa, nyaéta golongan anu sarua anu henteu daék ngadéngé kana klaim Putin ngeunaan pasatujuan anu dilanggar patali jeung ngadeukeutanana NATO.

Filsafat anu nungtun para birokrat euro di Uni Éropa nyaéta gerakan Greenpeace. Ku sabab éta, Zelenskyy ngandung harti “héjo.” Zelenskyy téh kapala simbolis para panyulut perang di Uni Éropa anu dituntun ku agenda global lingkunganisme anu bodo. Nalika perang Ukraina réngsé, Putin bakal ngarayakeun lain waé kameunangan ngalawan Ukraina, tapi ogé ngalawan sakabéh Uni Éropa jeung NATO.

Ku sabab éta, tilu perang proksi éta ngandung ciri bebeneran. Dina perang proksi anu kahiji jeung anu pamungkas, raja kidul éléh ku jalan hiji pakumpulan antara sato galak laut jeung sato galak darat dina Wahyu pasal tilu welas. Dina awalna, kameunangan pikeun raja kalér diwujudkeun ku hiji pakumpulan antara saurang paus konservatif, paus Vatikan I, anu dina kontéks rusiah Fatima dina tradisi Katolik mangrupa paus bodas atawa paus anu hadé. Paus anu ayeuna, anu nalika kuring nulis ieu keur ngagolér dina pangimpina maot, nyaéta paus Vatikan II anu liberal, anu dina kontéks rusiah Fatima mangrupa paus hideung atawa paus anu goréng.

Ayat opat welas nétélakeun yén nalika “jalma-jalma garong ti bangsamu” anu ngagungkeun dirina sorangan sarta tuluy ragrag, asup kana sajarah nubuat, titingalian éta diteguhkeun. Dina kacumponan ayat tilu welas nepi ka lima welas dina Perang Panium taun 200 SM, Roma kapir

nyelapkeun dirina kana perkara-perkara anu patali jeung éta perang pisan. Dina tilu ayat anu nyarita ngeunaan Perang Panium, ayat opat welas nétélakeun yén titingalian éta diteguhkeun ku Roma.

Dina Patempuran Panium sajarah, hiji paus bodas konservatif Vatican I bakal ngahijikeun kakuatan jeung nu pamungkas tina dalapan présidén anu mimiti dina mangsa Reagan, anu saméméhna geus ngawangun pasatujuan jeung hiji paus konservatif Vatican I. Maranéhna ngalakukeun kitu dina taun 1989 pikeun ngaruntuhkeun urut USSR, sarta dina ahirna maranéhna ngalakukeun kitu pikeun ngaruntuhkeun panguasa panungtungan tina karajaan éta kénéh.

Dina mangsa pamaréntahan Reagan sarta ku ayana pakumpulan antara paus Yohanes Paulus II jeung Amérika Sarikat, Yohanes Paulus II mimiti yakin yén dirina téh paus nu hadé sakumaha nu aya dina ramalan-ramalan Fatima. Didorong ku kayakinan éta, anjeunna mimiti ngideran dunya pikeun ngamajukeun naon nu ku anjeunna dipikaharti minangka minuhan ramalan-ramalan Fatima. Ku kituna anjeunna jadi paus nu panglobana ngumbara dina sajarah, kitu deui paus nu pangdipikawanohna sapanjang mangsa, nalika anjeunna minuhan ramalan dina Wahyu tilu welas yén bakal aya hiji mangsa nalika sakuliah dunya bakal ngarasa pikaheraneun ka sato galak éta. Tokoh umum Paus Yohanes Paulus II ngagambarkeun paus konservatif Vatican I anu ngajalin pakumpulan jeung présidén panungtungan Amérika Sarikat.

Ku sabab éta, salah sahiji ciri nubuat tina paus kontémporér Reagan nyaéta yén aya hiji titik nalika gambaran umum dirina ditandaan minangka hiji waymark. Tanda éta aya dina ayat opat welas, nalika para garong ti bangsamu ngadegkeun titingalian éta. Paus Yohanes Paulus II nyumponan hiji ciri nubuat salaku paus anu matak sakuliah dunya haréraneun nuturkeun anjeunna, sahingga nuduhkeun ka hareup kana paus Vatikan I waktu ahir anu konservatif, anu asup kana hiji pakumpulan jeung Trump. Nalika éta kajadian, titingalian éta diadegkeun, sarta anu ngadegkeun titingalian téh nyaéta paus anu nyelapkeun dirina kana sajarah Panium jeung taun 200 SM.

Mimiti dalapan présidén ngagambarkeun ahirna dalapan présidén, sarta pas saméméh hukum Minggu dina ayat genep welas, palacuran Tirus anu geus dipopohokeun téh balik deui kana sajarah anu kabuka nalika manéhna ngawangun pakait jeung padanan Reagan, nyaéta Donald Trump. Babarengan, sakumaha dilambangkeun ku pakaitna Antiochus jeung Philip ti Makedonia, maranéhna ngagulingkeun generasi panungtungan karajaan kidul, sakumaha dilambangkeun ku raja budak Ptolemy. Budak dina nubuat Alkitab mangrupa lambang generasi panungtungan, sarta sanggeus perang Ukraina, Putin bakal ngulang sajarah raja-raja kidul anu diangkat ku kameunangan militér tuluy kasasar dina hiji rupa pasualan antara garéja jeung nagara.

Ku kituna, ayat ka sapuluh, anu ngagambarkeun taun 1989 jeung perang proksi anu kahiji, téh mangrupa awal, atawa hurup kahiji dina alfabét Ibrani. Patempuran Raphia dina ayat ka sabelas, anu ngagambarkeun perang Ukraina, nyaéta hurup ka tilu welas dina alfabét Ibrani. Angka 13 mangrupa lambang pambarontakan, sarta pasukan proksi dina perang Ukraina téh Nazi, lambang utama pambarontakan dina dunya modéren. Panium nyaéta hurup panungtung dina alfabét Ibrani, anu diwangun ku dua puluh dua hurup. Ku kituna, kecap Ibrani pikeun kabeneran, anu kabentuk ku ngahijikeun hurup kahiji, ka tilu welas, jeung ka dua puluh dua dina alfabét nepi ka ngabentuk

kecap Ibrani “truth,” nandaan yén struktur tina tilu perang proksi ieu téh kabeneran. Hurup ka dua puluh dua, anu ogé hurup panungtung dina alfabét Ibrani, mangrupa lambang kaallahan anu dihiijikeun jeung kamanusaan, sarta kacumponan Patempuran Panium dina mangsa nu caket bakal lumangsung dina mangsa kapersidenan Trump. Trump nyaéta présidén ka dua puluh dua anu kungsi ngajabat salila dua masa jabatan.

Panium miboga kasaksian ganda ngeunaan hiji pasatuan anu dua rupa, sarta dina duanana rujukan éta, pasatuan téh ngagambarkeun hiji pakumpulan anu nandakeun hubungan hirarkis antara dua pihak. Pasatuan antara Pilipus jeung Antiokhus téh sipatna strategis, dimaksudkeun pikeun ngalawan pangaruh Ptolemaik jeung Romawi di wewengkon Mediterania beulah wétan. Sanajan kitu, gawé bareng maranéhna henteu museur kana Patempuran Panium éta sorangan—Antiokhus ngalaksanakeun ieu kampanye sacara mandiri, tanpa kalibetna militér langsung ti Pilipus. Peran Pilipus leuwih henteu langsung, nyaéta méré pangrojong pulitik jeung strategis ku cara nahan sekutu-sekutu Romawi jeung Ptolemaik di Yunani jeung Aigea, sahingga ngamungkinkeun Antiokhus museur kana Koilé-Siria. Para sajarawan sadayana netepkeun yén Antiokhus téh anu leuwih kuat dina pasatuan éta, sarta ngan Antiokhus anu sabenerna ngalakukeun éta patempuran. Pasatuan maranéhna patali jeung wewengkon anu leuwih lega anu pakait jeung karajaan baheula milik Aleksander. Ku kituna, pasatuan éta miboga hiji pamingpin utama jeung hiji bawahan anu leuwih handap, sakumaha diwakilan ku ngaran Kaisarea-Pilipi, nyaéta ngaran Panium nalika Kristus leumpang di antara manusa. Ku sabab éta, Kaisarea-Pilipi sajalan jeung Antiokhus jeung Pilipus, sabab Kaisar téh anu leuwih kuat dina pasatuan anu dilambangkeun ku duanana, nyaéta Kaisar Augustus jeung Herodes Pilipus, tetrark éta.

Kecap “Tetrarch” hartina panguasa kana saparapat. Caesar ngawasa sakuliah karajaan, ari Pilipus ngawasa saparapat wewengkon, ku kituna nempatkeun lambang Pilipus dina hiji hubungan subyéktif dina pakumpulan Panium jeung Kaisarea-Pilipi. Dina Herodes Pilipus urang ningali lambang dua galur getih anu duanana mangrupa lambang tina hubungan pajangjian anu pegat jeung Allah. Urang ogé ningali sora galindeng tina saparapat dina ngabagina karajaan Aleksander jadi opat bagian, atawa opat tetrarch. Pilipus hartina nu mikanyaah kana kuda.

Dina Patempuran Panium anu kalaksanakeun dina panutupna perang Ukraina, Antiokhus Magnus, nya éta Amérika Sarikat, bakal ngéléhkeun Rusia sarta bakal asup kana hiji pakaitanana jeung saurang pamaén anu leuwih leutik anu diwakilan ku Filipus. Pamaén anu leuwih leutik éta bakal kalibet, tapi henteu sacara langsung dina patempuran éta. Patempuran éta bakal lumangsung antara Amérika Sarikat jeung Putin, écés patalina langsung jeung hiji pasualan kaagamaan anu ditimbulkeun ku kaganggu jeung kasombongan Putin, sakumaha digambarkeun ku duanana Ptolemaios IV Filopator sanggeus Patempuran Raphia, jeung ku raja Uzia ti Yuda. Ptolemaios jeung Uzia téh raja-raja kidul anu ku kasuksésan militérna diangkat ku kasombongan, tuluy maranéhna hayang nyekel hiji pagawean suci anu sakuduna ngan ukur dilaksanakeun ku para imam. Ku usaha kitu Uzia katimpaan kusta, ari Ptolemaios, dina amarahna, meuncit 50.000 urang Yahudi di Aleksandria.

Ayat katilu welas ngaidentifikasi perang antara generasi panungtung raja modéren ti komunitas, atawa komunisme, nyaéta Rusia-na Vladimir Putin, jeung Amérika Sarikat. Trump unggul dina éta

perang, tapi anjeunna ngalakukeunana babarengan jeung saurang sohib ti bagian kaopat karajaan, anu sabenerna henteu aya dina éta perang. Urang geus deukeut kana kacindekan ayat sabelas sakumaha disaksian ku kajadian-kajadian kiwari. Putin bakal meunang unggul ngalawan Ukraina, sakumaha dilambangkeun ku Raphia. Sanggeus éta anjeunna bakal ngamimitian karuntuhanana anu lumangsung saeutik-saeutik, sakumaha dilambangkeun ku Uzziah anu ditempatkeun di hiji imah nepi ka pupusna, ku sabab lepra. Sanggeus kameunanganna di Raphia dina taun 217 SM, pamaréntahan Ptolemy IV Philopator mudun alatan korupsi, kaméwahan anu kaleuleuwihi, jeung gumantung kana panaséhat anu teu boga nurani. Anjeunna pupus dina taun 204 SM, kamungkinan dipaéhan atawa diracun ku para menterina, Sosibius jeung Agathocles, minangka bagian tina hiji konspirasi pikeun ngajaga kakawasaan pikeun putrana anu masih ngora, Ptolemy V. Ahir anu guligah ieu ngagambarkeun kateuastabilan jeung intrik anu ilahar dina karaton-karaton karajaan Hellenistik, sarta nandaan hiji titik balik anu penting dina kamunduran Mesir Ptolemaik.

Salah sahiji ciri tina kacumponan rohani raja ti kidul, anu dipralambangkeun ku kacumponan-kacumponan harfiah anu kajadian dina perjuangan pikeun kakawasaan dunya sanggeus pupusna Alexander, nyaéta “révolusi.” Perancis jadi raja ti kidul sacara rohani dina mangsa Révolusi Perancis. Raja ti kidul modéren, nyaéta Rusia, lahir dina Révolusi Rusia. Filsafat anu diasupkeun kana Révolusi Perancis, tuluy mekar ti anarki Révolusi Perancis nepi ka komunisme révolusi Soviét, mangrupa salah sahiji ciri raja ti kidul. Komunisme sumebar ka sakuliah dunya ngaliwatan révolusi-révolusi.

Dina jaman modéren, CIA ngaliwatan pamakéan lembaga non-pamaréntah geus digawé pikeun ngagulingkeun nagara-nagara di sakuliah dunya, sarta rencana léngkah-demi-léngkah anu ku maranéhna geus repeatedly dipaké nyaéta anu disebut révolusi warna. Raja kidul téh kakuatan naga, sarta para globalis ogé mangrupa kakuatan naga, jeung révolusi warna ku CIA téh mangrupa tanda-tanda kakuatan naga. Sajarah Perancis salaku raja kidul sacara rohani miboga sajarah anu unik anu nandaan hiji panutup tina garis nubuat anu husus éta.

Kasimpulan éta digambarkeun ku Napoleon. Révolusi Perancis nandaan awalna Perancis minangka raja kidul, sarta Napoleon nandaan tungtungna. Para sajarawan ngaidéntifikasi runtuyan léngkah anu ngantarkeun Napoleon ka Waterloo-na, ku kituna ngaidéntifikasi hiji tungtung anu lumangsung sacara progresif pikeun raja kidul rohani anu kahiji, sabalikna jeung Babul jeung Bélsazar anu direbut dina sapeuting. Vladimir anu kahiji tina raja kidul modéren, Vladimir Lenin, pupus dina mangsa dua taun alatan runtuyan serangan stroke. Sabagian ngaduga yén Joseph Stalin ngaracun anjeunna, sakumaha sabagian ogé ngaduga yén Ptolemy IV diracun ku para panaséhatna. Tungtung raja kidul modéren sakumaha digambarkeun ku Uni Soviét ogé kahontal ku hiji révolusi.

Protés di Moskwa anu nyumbang kana ragragna USSR nyaéta résistansi umum anu kacida gedéna salila Kudéta Agustus 1991 (19–21 Agustus 1991). Kajadian ieu, anu museur kana panangtayungan White House jeung kapamingpinan Boris Yeltsin, sacara langsung ngagugurkan kalangan garis keras Soviét, ngabuktikeun rapuhna rézim éta, sarta ngagancangkeun ambrukna USSR. Sanajan protés-protés saméméhna di Moskwa (upamana, 1987–1990) jeung Baltic Way (1989) geus ngawangun moméntum, protés Agustus 1991 mangrupikeun titik balik anu nangtukeun di Moskwa, anu ngabalukarkeun bubarna Uni Soviét dina ahir 1991. Mimiti Rusia

minangka raja kidul dimimitian jeung ditungtungan ku révolusi. Ahir USSR mangrupa disintegrasi karajaan anu lumangsung sacara progresif, sakumaha kitu ogé Ptolemy, Uzziah, Napoleon, malah Vladimir Lenin. Ahir Putin mangrupa ragrag anu progresif, anu dimimitian pas perang Ukraina geus réngsé. Ahirna diwujudkeun dina Patempuran Panium, nalika USA nyokot kadali kana karajaan éta, bari nampa rojongan ti saurang sekutu anu sabenerna henteu aya dina patempuran éta.

Urang baris neraskeun ieu pedaran dina artikel salajengna.